

**AUTEUR
GEBOREN**

Karin Amatmoekrim

25 december 1976, Paramaribo (Suriname)

Studeerde moderne letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam, waarbij ze onderzoek deed naar de invloed van etniciteit op de Surinaamse letteren. Ze publiceerde in de afgelopen negen jaar vijf romans, waaronder *Het gym* (2011), een autobiografisch verhaal over een meisje dat vanuit een achterstandswijk naar het gymnasium gaat, en *De man van veel* (2013), over het leven van de Surinaamse schrijver en verzetsstrijder Anton de Kom. Op dit moment schrijft Amatmoekrim aan een nieuwe roman en werkt ze aan een toneelstuk voor de Stadsschouwburg in Amsterdam.

Mode is taal zonder woorden

Mode is voor schrijfster Karin Amatmoekrim als een buitenvrouw die ze altijd zal onderhouden naast het liefdevolle huwelijk dat ze sloot met de literatuur.

Terugkijkend op mijn jeugd zie ik mezelf lezen. Onafhankelijk van de plek of de tijd van de dag; altijd ben ik verzonken in boeken. Thuis op de bank, doof voor de wereld buiten het verhaal. Op de grond van de bibliotheek, niet opgeschrikt of afgeleid door de mensen om me heen. Altijd maar aan het lezen.

En altijd met zorg gekleed, dat ook. Of het er een beetje behoorlijk uitzag, durf ik niet te zeggen. Maar ik besteedde in elk geval veel aandacht aan mijn kleren – ook als ik er de rest van de dag alleen maar in lag te lezen.

Mijn liefde voor mode is bijna even oud als mijn liefde voor boeken. Beide liaisons hielden stand, zowel in mijn tienerjaren als in mijn volwassen leven. Toen ik ouder werd, begon te schrijven, mijn eerste boek uitkwam en ik me het hoofd brak over wat aan te trekken bij publieke voordrachten, brak er een (zeer korte) periode aan waarin ik die andere liefde niet hardop durfde uit te spreken. Want de literatuur, en de nadruk die zij legt op het innerlijke en het waardevolle, leek op het eerste gezicht niet verenigbaar met mode – en het uiterlijke en waardeloze dat daarmee wordt geassocie-

eerd. Inmiddels weet ik dat het onzinnig is te denken dat ik me zou moeten verontschuldigen voor wat misschien wel een uit de hand gelopen hobby is. Want ook al lijken mode en literatuur op het eerste gezicht mijlenver van elkaar te liggen, er zijn wel degelijk overeenkomsten te ontdekken. Taal, esthetiek en betekenis, om maar wat te noemen. En hoewel ik me er terdege van bewust ben dat mijn publiek er meestentijds geen boodschap aan heeft, draag ik rustig voor uit mijn werk in leren joggingbroeken en T-shirts van Givenchy, of geef ik lezingen in kostbare jurkjes van Alexander Wang. Aan mijn collectie Louboutins (en aan de *smart mouth* van mijn dierbare vriend Hafid Bouazza) heb ik bovendien een tijdje de bijnaam ‘de roodgezoolde schrijfster’ te danken gehad. Het zij zo. De mode is als een buitenvrouw die ik altijd zal onderhouden naast het liefdevolle huwelijk dat ik heb gesloten met de literatuur.

Haar grootste aantrekkingskracht op mij is het onversneden plezier dat een mens kan beleven aan een mooi kledingstuk. De ongecompliceerde schoonheid van een hooggehakte schoen. Het

illustratie: PETER JEROENSE

Wat kun je doen aan die grijsheid van het bestaan? Lachen, ten eerste. En op een goede tweede plaats: je goed kleden

bewonderenswaardige vakmanschap dat in een goed gesneden jasje schuilt. Kleren zijn bovendien, net als een goede roman, niet eenduidig. Ze zijn opgebouwd uit meerdere lagen, die elk voor zich zekere connotaties en emoties oproepen.

De eerste keer dat ik met eigen ogen zag hoe effectief kleren kunnen zijn in het oproepen van een gevoel, was toen mijn moeder een nieuwe baan kreeg. Ze kocht een mannenpak voor zichzelf. Het was grijs, met een fijne krijtstreep en brede, opgevulde schouders. Mijn moeder, nog jong en met een frêle figuur, trok het aan over een kraakhelder wit overhemd. Ze stapte in zwarte, torenhoge naaldhakken die de volmaakte tegenhanger waren van het masculiene van het pak. Ze draaide om en om voor de spiegel, en ik zat op de rand van haar bed en keek toe hoe ze veranderde van dat smalle moedertje in een sterke vrouw die even intimerend als mooi was.

Dat beeld, hoewel gedateerd (hallo jaren tachtig, met je schoudervullingen), is voor mij de essentie van mode. Mode vertelt namelijk een verhaal, en de drager stuurt het door zijn persoonlijkheid in te brengen. Het bijzondere van deze taal is dat het er een is zonder woorden. Dat maakt dat mode voor mij persoonlijk, schrijver van beroep, een even volmaakte tegenhanger is als die haken onder dat mannenpak. Als fanatiek taalliefhebber staat mijn leven min of meer in het teken van de kunst om die taal tot in de finesses te beheersen. Mode, kleren en die verzamelplaats die we stijl noemen, kennen geen woorden. Ze kennen enkel interpretatie en schoonheid. Maar alles wat we aantrekken, betekent iets. Mode is daarmee een taal op zichzelf. De inhoud van de boodschap die een goed doordachte outfit afgeeft, is er een van schoonheid, van welgemanierdheid en van subtiliteiten. De boodschap is bovendien subjectief, want afhankelijk van de context en van de mate waarin de ontvanger hem weet te interpreteren. Wie 'modeslim' wil zijn, moet over kennis van zaken beschikken, de etiquette van het kleden op waarde schatten en tussen de bedrijven door een eigen smaak ontwikkelen. Inderdaad; makkelijk is anders.

Begrip van mode komt dan ook niet vanzelf. Je struikelt niet over de drempel van de slaapkamer om boven op het perfecte ensemble te landen. Stijl hebben, je goed kleden, dat kost moeite. En die moeite zouden we ons moeten getroosten, misschien niet eens zozeer voor onszelf als wel voor de ander. Je goed kleden is niet minder dan een uiting van goede manieren. Natuurlijk ontbeert de mode, net als andere vormen van etiquette, een zekere urgentie. Er vallen geen doden als je in een afgetrapte spijkerbroek naar een feestje gaat. Je kunt jezelf er tevens van overtuigen dat je gerust in je favoriete bloemetjesoverhemd naar een bruiloft kunt gaan. Dat komt, denk je, ontspannen en authentiek over.

Dat kan wel wezen, maar het is ook lui en misschien zelfs een beetje onverschillig. Een goed gekozen outfit zegt immers dat je hebt nagedacht over wat je aantrekt, en hoe het op de ander overkomt. Het zegt ook dat je de ander de moeite waard vindt, de moeite van het nadenken, de moeite van het kiezen. En omdat we allemaal weten dat het lastig is om er enigszins stijlvol bij te lopen, wordt het des te meer gewaardeerd als het is gelukt. Een pak aan naar een bruiloft, dus. En geen bloemetjesshirt.

Wie de regels van de mode in de vingers heeft, is misschien niet boekenslim, en misschien ook niet boerenslim (anders zouden modeliefhebbers niet zulke exorbitant hoge bedragen voor designer-labels neertellen), maar hij is wel modeslim. Of, zoals het in het Engels zo grappig heet: *style savvy*. Mode is niet makkelijk. Dat het wel zo lijkt, daarin schuilen juist de charme en de uitdaging. Bovendien, en daarmee kom ik bij het beste argument om vooral mee te doen met de waanzin die het soms ook is: mode is vooral heel erg leuk. Het is een soort volwassen verkleeden dat we elke ochtend opnieuw mogen doen. Elke dag (soms zelfs twee keer per dag) mogen we bepalen wie we willen zijn, en hoe we op mensen over willen komen. Mode is een taal, kortom, die het verdient om met enthousiasme eigen gemaakt te worden. Het is een bijzonder gebied waarin zaken als plezier, intelligentie en goede manieren samenkomen.

Kleren hebben bovendien het zeldzame vermogen om op een dagelijks niveau iets van schoonheid toe te voegen aan het bestaan. Het leven op zichzelf is immers niet per definitie prachtig. Niet altijd, althans. Er zijn dinsdagen, saai en voorspelbaar. Er zijn routines waarin ongemerkt kostbare uren van het leven wegvloeien: boodschappen doen, de kinderen van school halen, in de file staan. Wat kun je doen aan die grijsheid die het bestaan in grote mate kent? Lachen, ten eerste. En op een goede tweede plaats staat zonder twijfel: je goed kleden. Een mooie jurk herinnert immers aan wat er mooi is aan het leven. En vergist u zich niet; dat gevoel dat mannen overvalt als ze een vrouw voorbij zien lopen in een jurk, dat kortstondige gevoel van geluk? Dat kennen die vrouwen zelf ook. Want een mooie jurk die goed om het lichaam valt, geeft zelfvertrouwen. En zelfvertrouwen van zoiets triviaals als een kledingstuk, leidt altijd tot onversneden plezier. Ik zou het zelfs levenslust willen noemen. Ik herinner me de roemruchte travestiet RuPaul, die stelde: *'We worden allemaal naakt geboren. Al het andere is versiering.'* Een uitspraak die tot denken stemt. Het leven als verkleedpartij? Waarom ook niet! Als de kleren aan ons lijf altijd iets betekenen, laat het dan in hemelsnaam maar een boodschap zijn van schoonheid, en vooral: van plezier. Het is immers een versiering. Eronder zijn we slechts kaal, en naakt. ●